

Ключові слова: кримінально-виконавча служба; установи виконання покарань; персонал установ; робота установ виконання покарань; завдання; професійність; морально-етичні аспекти

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Ізвіта А. М.

Мудра Аліна Андріївна

студентка 1-го курсу магістратури Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ВИКОРИСТАННЯ ДОСЯГНЕНЬ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПРОГРЕСУ В ДІЯЛЬНОСТІ НАРКОСИНДИКАТІВ

Наркотики знайомі людям упродовж декількох тисячоліть. Їх вживали люди різних культур і з різною метою: під час релігійних обрядів, для відновлення сил, для зміни свідомості, для зняття болю чи неприємних відчуттів. Відомості про те, що люди знали та використовували психоактивні речовини, існують ще з дописемного періоду. Археологічні дослідження на території сучасного Перу вказують, що вже 8 тисяч років тому індіанці регіону Анд вживали листя коки [1, с. 939–940]. Зображення ж людей, що жують таке листя, датуються серединою третього тисячоліття до нашої ери. До початку XX століття практично не існувало обмежень на виробництво та споживання наркотиків. Окремі спроби обмежити чи заборонити вживання певних речовин були нетривалими і невдалими. Але саме із введенням заборон та обмежень на обіг наркотиків, пов'язують появу наркобізнесу у сучасному його виді. У зв'язку з «мегаефективністю» наркобізнесу з економічної точки зору, організовані злочинні угруповання виявили інтерес до зазначеного виду кримінальної діяльності.

З початком XXI століття бурхливі процеси глобалізації, що охопили різні сфери людської життєдіяльності, в цілому носять позитивний характер і надають людству безпрецедентні можливості. Але, на жаль, зміни, що відбуваються, мають і тіньову сторону, дозволяючи таким бідам сучасного світу, як організована злочинність, міжнародний тероризм, наркобізнес придбати транснаціональний характер, перетворитися в "проблеми без паспортів".

Транснаціоналізація наркобізнесу, його наступальна стратегія на порозі двох тисячоліть багато в чому пов'язані з тим, що до традиційних причин, що породжують це зло (бідність, політична безвихідь, соціальна невлаштованість, відчуження мільйонів людей), в 90-х роках

додалися нові чинники, що супроводжують глобалізацію фінансової, банківської, торговельної, технологічної, інформаційної та інших сфер людської діяльності. Ці фактори, з одного боку, відображаються на способі життя людини, а з іншого — відкривають нові можливості для ділків наркобізнесу [2, с. 6]. І ці нові можливості відображаються як на структурі та способах виробництва наркотиків, так і на способах доставки, торгівлі, споживанні.

Операції з наркотиками приносять від 300 до 2000% прибутку, що робить їх привабливими і для транснаціональних злочинних організацій, і для окремих груп злочинців, чиєю метою є отримання максимального прибутку за короткий термін. При цьому наркоіндустрія неухильно вдосконалюється, підвищуючи технічний, фінансовий потенціал, адаптуючи новітні досягнення науково-технічного прогресу до своїх потреб.

Транснаціональні наркосиндикати в злочинній діяльності використовують найсучасніші засоби озброєння і боєприпаси, системи електронного оснащення, новітні методи забезпечення власної безпеки. Частина прибутку, одержаного від торгівлі наркотиками, наркоділки направляють на придбання апаратури зв'язку, шифрувальних пристроїв, радіо з використанням швидкісного вимірювання частоти, приймачів для виявлення радарів. За оцінками фахівців, наркобізнес щорічно вкладає близько 125 млн. доларів в закупівлю нової "техніки сигнальної розвідки". Наркокартелі мають якісно озброєну охорону, у розпорядженні якої знаходиться найсучасніша зброя, включаючи переносні ракетно-зенітні комплекси. У 2000 році по світових інформаційних каналах пройшло повідомлення про виявлення в Колумбії в робочому передмісті Факататіва (18 км від Боготи) верфі з практично зібраним тридцятиметровим підводним човном, на якому наркоділки збиралися вивозити свою продукцію [3].

Розвиток наркобізнесу тісно пов'язаний із розвитком торгівлі зброєю. Щорічно у наркозлочинців з усіх регіонів світу вилучається близько 100 тис. одиниць вогнепальної зброї; виявляється понад 500 таємних злітних смуг і майданчиків, приблизно така ж кількість літальних апаратів, які використовуються наркосиндикатами.

Транснаціональний розмах злочинної діяльності дозволяє злочинцям використовувати канали швидкого і відносно надійного аудіо- та відеоконтакту. Так, найбільшого поширення набувають випадки використання глобальної інформаційної мережі Internet для укладення безконтактних угод. Наркоторгівці та їх клієнти все частіше укладають угоди в "private-room" (закритих кімнатах) чат-каналів, захищених від стороннього втручання програмно-апаратними засобами. Відстежити подібні угоди практично неможливо. Internet-аптеки видають без рецепта психоактивні препарати. І, нарешті, голландські та канадські компанії через всесвітню мережу торгують по всьому світу насінням канабісу, трав'яним екстазі, ефедріном.

Використання потужної комп'ютерної техніки, підключеної до міжнародної банківської електронної мережі, сприяє поширенню в міжнародному масштабі процесу легалізації злочинних доходів. Все частіше наркодилери "відмивають гроші" через Internet-банки.

Однією з найважливіших загальносвітових тенденцій у розвитку наркобізнесу також є його індустріалізація. Незаконне виробництво наркотичних засобів набуває характеру добре налагодженої індустрії. Залежно від технологічної складності організації незаконних виробництв, підпільні нарколабораторії можна умовно поділити на кустарні, які, як правило, володіють низькою продуктивністю і виробництво в яких здійснюється без складних хімічних реакцій, і промислові, що відрізняються високою продуктивністю і використовуються для виробництва синтетичних наркотиків за допомогою складного хімічного синтезу.

Якщо говорити про країни, які активно займаються виробництвом наркотичних засобів, то до них застосовуються суворі економічні санкції. Однак, кількість нарколабораторій на територіях скорочується дуже повільно.

Незаконне виробництво і торгівля наркотиками підкоряються загальним економічним законам ринку і діють, орієнтуючись на прибуток в тій же мірі, що і легальні галузі виробництва і торгівлі. Як і легальне підприємництво, незаконна наркоторгівля стимулюється попитом. Крім того, наркотик, як специфічний товар, здатний стимулювати попит. І нанести вирішальний удар по наркоринку можливо тільки при руйнуванні системи відносин "попит-пропозиція". Каральні заходи, боротьба з виробництвом і торгівлею наркотиками повинні підкріплюватися заходами із запобігання зловживанню наркотиками, зниження попиту. Комплекс цих заходів повинен робитися на всіх рівнях — міжнародному, регіональному, державному.

При цьому треба не забувати про те, що людство вживає речовини, що змінюють свідомість, не одну тисячу років, і щоб відлучити людей від цієї згубної звички потрібно, можливо, не менше часу. Та й чи вдасться зробити це? Мрії про суспільство, яке повністю звільниться від наркотиків, навряд чи досяжні з огляду на майбутнє. Завдання міжнародного співтовариства, скоріше, полягає в тому, щоб, використовуючи вже напрацьовані методи і засоби, звести до мінімуму негативний вплив наркотиків на людське суспільство. Для цього буде потрібна мобілізація економічних, фінансових і інтелектуальних ресурсів всіх членів міжнародного співтовариства, зацікавлених у викоріненні наркотизму і наркобізнесу. І, перш за все, наявність у правлячих колах відповідних держав твердої політичної рішучості вести безкомпромісну боротьбу з незаконним обігом наркотиків. Успіхи в цій боротьбі могли б докорінно надломити організовану злочинність в цілому.

Список використаних джерел

1. Dillehay T. Early Holocene coca chewing in northern Peru / Tom D. Dillehay, Jack Rossen, Donald Ugent, Anathasios Karathanasis, Victor V6squez and Patricia J. Netherly. — Antiquity 2010. — Volume : 84. — Number : 326. — P. 939–953.
2. Глинкин А. Н., Лавут А. А., Булавин В. И. и др. Глобализация наркобизнеса: угрозы для России и других стран с переходной экономикой, М., 1999.
3. Тропинина Т. Наркоситуация в мире и транснациональный наркобизнес [Електронний ресурс] / Татьяна Тропинина // Владивостокский центр исследования организованной преступности. — 2002. — Режим доступа до ресурсу: <http://www.crime.vl.ru/index.php?p=1351&more=1&c=1&tb=1&pb=1>.

Ключові слова: наркотики, наркобизнес, науково-технічний прогрес, наркосиндикати, глобалізація.

Науковий керівник: к.ю.н., доцент Федчун Н. О.

Муравенко Карина Володимирівна

студентка 4-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗАСУДЖЕНИХ

Злочинна поведінка неповнолітніх — одна з актуальних проблем українського суспільства, яка набуває глобального характеру. Одним з соціальних інститутів, що забезпечує соціально-педагогічну роботу з дітьми, які скоїли злочин і відбувають покарання у виді позбавлення волі, є виховні колонії, метою діяльності якої є ресоціалізація неповнолітніх засуджених та повернення їх у суспільство повноправними законослухняними громадянами.

Соціально-психологічні проблеми, пов'язані з ізоляцією, надзвичайно складно долати навіть дорослій людині, а тим більше дитині. У підлітків, які перебувають за ґратами, відмічається високий рівень тривожності, виснаження нервової системи, знижуються пізнавальні процеси, негативні емоції переважають над позитивними, втрачається активність і настрій. Провівши значну частину свого життя в місцях позбавлення волі, незважаючи на навчальну діяльність, неповнолітній засуджений або частково втрачає здатність до адаптації в тій чи іншій сфері соціальних відносин.

Проблеми ресоціалізації неповнолітніх засуджених постійно привертати увагу вітчизняних і зарубіжних вчених та юристів. Серед них можна виділити роботи: О.Зубкова, М.Стурова, Л.Ростомова,